

**SOLO KONTRBASIN ÖNCÜSÜ
DOMENICO CARLO MARIA DRAGONETTI**

Hacer ÖZLÜ

**(Yüksek Lisans Tezi)
Eskişehir, 2006**

SOLO KONTRBASIN ÖNCÜSÜ

DOMENICO CARLO MARIA DRAGONETTI

Hacer ÖZLÜ

Yüksek Lisans Tezi

Müzik Yaylı Çalgılar Ana Sanat Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Esra GÜL ATALAY

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ekim 2006

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZÜ**SOLO KONTRBASIN ÖNCÜSÜ****DOMENICO CARLO MARIA DRAGONETTI****Hacer ÖZLÜ****Müzik Yaylı Çalgılar Ana Sanat Dalı****Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ekim 2006****Danışmanı: Yrd. Doç. Esra ATALAY**

Bu çalışma, kontrbasın Domenico Carlo Maria Dragonetti'ye kadar ki gelişimini ve tarihsel süreç içerisinde Domenico Dragonetti'nin önemini ve katkılarını inceleyen bilgileri sunmaktadır.

Domenico Dragonetti'nin kontrbas tarihine getirdiği yenilikler ve bu alanda Türkçe kaynak bulunmaması konunun seçilmesine etken olmuştur.

ABSTRACT**PIONEER OF THE SOLO DOUBLE BASS****DOMENICO CARLO MARIA DRAGONETTI****Hacer ÖZLÜ****Anadolu University The Institute of Social Sciences, October 2006****Supervisor Lecturer: Yrd. Doç. Esra ATALAY**

This work demonstrates the information about the improvements and innovations that Domenico Carlo Maria Dragonetti brought to the double bass history.

The quality of the Domenico Dragonetti's contribution to the double bass world and the lack of material in Turkish language formed the reason to choose this topic.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Hacer ÖZLÜ'nün "Solo Kontrbasın Öncüsü Domenico Carlo Maria Dragonetti" başlıklı tezi 28 Kasım 2006 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, Müzik (Yaylı Çalgılar) Anabilim Dalında, yüksek lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Yard.Doç.Esra ATALAY
Üye : Doç.Toros CAN
Üye : Doç.Gülriiz GERMEN
Üye : Doç.Dr.Ozan TUNCA
Üye : Yard.Doç.Şenol AYDIN

Prof.Dr.Nurhan AYDIN
Anadolu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖNSÖZ

Kontrbas yaylı algılar ailesinin en büyük algısıdır. Günümüze gelene kadar uzun bir süreçten geçen bu çalgının gelişiminde, usta kontrbasçı Domenico Dragonetti'nin katkısı büyüktür.

Bu çalışmanın hazırlanmasında yardımlarından dolayı danışman hocam Yrd. Doç. Sayın Esra GÜL ATALAY'a teşekkür ederim.

Hacer ÖZLÜ
Eskişehir, 2006

- 2000 G. Bottesini İki Kontrbas Konçertosu (Solist) ESKİŞEHİR
Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Gençlik Senfoni Orkestrası

Katıldığı Etkinlikler

- 2004 A.Ü. Anadolu Bass Club - Kontrbas Kursu / Aykut Durşen ESKİŞEHİR
2003 A.Ü. Anadolu Bass Club - Kontrbas Kursu / Volkan Orhon ESKİŞEHİR
1997 Kontrbas Workshop / Gary Karr İZMİR
1996 Kontrbas Kursu / Tahir Sümer ÇANAKKALE

Kişisel Bilgiler

Doğum yeri ve yılı : Eskişehir - 30.01.1981

Cinsiyet : Bayan

Yabancı dil : İngilizce

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZ	ii
ABSTRACT	iii
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZGEÇMİŞ	vi
RESİMLER LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

DRAGONETTI'DEN ÖNCE KONTRBASIN TARİHSEL SERÜVENİ

1. BİR YAYLI ÇALGI OLARAK KONTRBASIN ORTAYA ÇIKMASI VE GELİŞİMİ	2
2. DRAGONETTI'DEN ÖNCE KONTRBASIN KULLANIM ALANLARI	3
3. KONTRBASIN DRAGONETTI'DEN ÖNCEKİ ÇALMA STANDARTLARI...	3

İKİNCİ BÖLÜM

DOMENICO DRAGONETTI

1. DOMENICO DRAGONETTI'NİN YAŞAMI VE MÜZİK ORTAMI	5
1.1. Venedik Yılları (1763 - 1794)	5

1.2. Londra Yılları (1794 – 1846)	6
1.3. Viyana Yılları ve Dragonetti'nin Haydn ve Beethoven ile İlişkisi	9
2. YORUMCU OLARAK DRAGONETTI	11
3. KULLANDIĞI ARŞE MODELİ VE TEKNİĞİ	13
4. KULLANDIĞI KONTRBASLAR	15
4.1. Çalgılarında Kullandığı Akort Sistemi	17
5. KATILDIĞI MÜZİK FESTİVALLERİ	20
6. ESERLERİ	21
7. DRAGONETTI'NİN DİĞER ÖZELLİKLERİ	23
SONUÇ	26
KAYNAKÇA	27

RESİMLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Resim 1. Dragonetti'nin zamanında Kraliyet Tiyatrosu	6
Resim 2. Dragonetti ve Lindley	8
Resim 3. Dragonetti, Lucas ve Lindley (1843)	9
Resim 4. Dragonetti'nin St. Mark Müzesindeki üç telli kontrbası	16
Resim 5. Bronz Dragonetti heykeli	23
Resim 6. Ulusal kostümlü siyah oyuncak bebek	24

ŞEKİLLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 1. Haydn'ın kontrbas için bestelemiş olduğu konçertonun başlangıç notaları	9
Şekil 2. Caffi'ye göre Dragonetti'nin sol el parmak tekniği	11
Şekil 3. 1833 – 1843 tarihleri arasında kullanılan sol el parmak tekniği	12
Şekil 4. Günümüzde en çok kullanılan sol el parmak tekniği	12
Şekil 5. Dragonetti'nin kullandığı arşe	13
Şekil 6. Dragonetti'nin arşe tutuşu	14
Şekil 7. Üç tel akort sistemi	17
Şekil 8. Adagio (1 - 6 ölçüleri arası)	17
Şekil 9. Andante Maestoso (1 - 4 ölçüleri arası)	18
Şekil 10. Allegro con Energia (47 - 50 ölçüleri arası)	18
Şekil 11. Allegro (124 - 127 ölçüleri arası)	18
Şekil 12. Allegro	19
Şekil 13. Allegro	19
Şekil 14. Variation 5 (1 - 4 ölçüleri arası)	19
Şekil 15. Variation 8 (7 - 11 ölçüleri arası)	19

GİRİŞ

Kontrbas aslında orkestra algısı olarak tasarlanmış bir yaylı çalgıdır. 18. yüzyılın ikinci yarısından itibaren solo çalgı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Kontrbası solo çalgı olarak en çarpıcı şekilde kullanan ilk virtz Domenico Dragonetti'dir.

İtalyan kontrbas virtz ve bestecisi olan Domenico Dragonetti, hayatı boyunca kontrbas çalma sanatına birçok yenilik katmış, eşi bulunmaz bir sanatçıdır. Dragonetti'nin kontrbas icracılığına getirmiş olduğu kolaylıklar, onun kontrbas tarihindeki yerini yadsınamaz bir gerçek olarak ortaya koymuştur.

Dragonetti, kontrbas tarihinde gerçekleştirdiği yeniliklerle kontrbas alıcılığının bugünkü durumuna gelmesine öncülük etmiştir.

18. yüzyıl ve sonrasındaki tüm bestecilere kontrbas müziği ile ilgili olarak değişik fikirler vermiştir. Birçok besteci Dragonetti'nin yorumculuktaki yüksek seviyesine göre orkestra kontrbas partilerini yazmıştır.

Bu alışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Dragonetti'den önce kontrbasın tarihsel gelişimi; ikinci bölümde Dragonetti'nin yaşamı, müzik ortamı ve kontrbas tarihine kattıkları sunulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

DRAGONETTI'DEN ÖNCE KONTRBASIN TARİHSEL SERÜVENİ

1. BİR YAYLI ÇALGI OLARAK KONTRBASIN ORTAYA ÇIKMASI VE GELİŞİMİ

Kontrbas, keman ailesinin en büyük boyutlardaki ve en kalın seslere sahip çalgısıdır. Geçmişi 16. yüzyılın başlarına kadar uzanmaktadır.

Gelişimi sırasında tasarımı, boyutları, akort edilişi ve tellerinin sıralanışı bakımından diğer yaylı çalgılardan çok daha fazla değişim göstermiştir. Bu değişiklikler bir karışıklık ağını da beraberinde getirmiştir. Farklı ülkelerdeki farklı bas çalgıların eş zamanlı kullanımıyla bu durum daha da karışmıştır.

İlk kontrbasların günümüzdekilerden farkı, dirseğin bulunmayışı ve arka tarafının düz oluşudur. Aynı zamanda tuşe üzerinde belirli bir bölgeye kadar bağırsak ya da ipten sarılı perdeleri vardır. Bilinen ilk kontrbas resmi 1516'lara dayanmaktadır.

16. yüzyılda 'violin' adı verilen kontrbasların gitarı andırdığı görülmüştür. 17. yüzyılın başlarından itibaren kullanılan kontrbaslar ise yavaş yavaş günümüz kontrbaslarına benzemeye başlamıştır.

Kontrbasın değişik akort sistemi ve tel takılma şekli pek çok çalma zorluklarına neden olmuştur. 1887' de Adolphus 'White'¹, kontrbasın akort edilişi ve tellerinin sıralanışı üzerine düşüncelerini şöyle belirtmiştir:

"İtalya'da, İngiltere'de olduğu gibi dörtlü akort edilmiş üç tel kullanılmıştır (la – re – sol, kalından inceye). Fransa'da üç tel beşli aralıklarla akort edilmiştir (sol – re – la). Almanya'da ise dörtlü aralıklarla akort edilmiş dört tel kullanılmıştır (mi – la – re sol). Bu son sistemde hiçbir pozisyon değişikliği yapmadan çalmak mümkündür."²

¹Adolphus Charles White (1830–1902), İngiliz kontrbas profesörü.

²Fiona Palmer, "The Career of a Double Bass Virtuoso", (New York, Oxford University Press, 1997), s. 730

Fransız akordu her gamda pozisyon değişikliği gerektirmiştir. Bu sistem dörtlü akort sistemine dönüşene kadar 16. ve 17. yüzyıllarda pek çok çalma zorluğu yaratmıştır. Araştırmalar kontrbasın geçmişte 40 yada 50 farklı şekilde akort edildiğini ortaya çıkartmıştır.

Bas çalgılar yüzyıllar boyunca tek bir isme sahip olmamıştır. Kontrbasın teknik terimleri, keman ailesinin kalın seslerle akort edilen büyük çalgılarının gelişimini yansıtmıştır. Second bas-violin, Large bas-violin ve Octava bas-violin gibi isimlerle anılmıştır. Günümüzde hala bu çalgının ortaya çıkışını ve gelişimini inceleyen çalışmalar devam etmektedir.

2. DRAGONETTI'DEN ÖNCE KONTRBASIN KULLANIM ALANLARI

Kontrbasın yapılış nedeni orkestralarda kullanılması içindir. Keman ve viol ailesinin bas seslerini temsil eden bu çalgıya ait bilinen en eski nota dokümanları 16. yüzyıla dayanır.

17. yüzyılda kontrbasın basso continuo (sürekli bas) olarak kullanıldığı görülmüştür. Buna göre bas partisini çalan sanatçı, müzik yazısında gösterilen rakamlara göre akoru seslendirmekle görevlidir. Bu dönemde müzisyenler, kullanılan bağırsak tellerin kalınlığı ve çalgıların büyüklüğü nedeniyle sınırlı bir çalma seviyesinde kalmıştır. Üç telli kontrbaslar, 19. yüzyılın başlarında yerlerini dört telli olanlara bırakmıştır.

Edward Holmes³, Alman çalıcılar tarafından kullanılan dördüncü telin derinliğinden çok etkilenmiştir. 19. yüzyıldan itibaren orkestralarda dört telli kontrbas kullanılmaya başlanmıştır.

3. KONTRBASIN DRAGONETTI'DEN ÖNCEKİ ÇALMA STANDARTLARI

Dragonetti'ye kadar kontrbas metotlarının yetersizliği kontrbasçıların teknik olarak gelişmemesine ve orkestra partilerinin hantal çalınmasına sebep olmuştur.

³Edward Holmes, (1797-1859), İngiliz müzik tarihi yazarı.

Bir orkestra algısı olarak 17. yüzyılın sonlarına doğru kullanılmaya başlanmış olan bu algı, Beethoven'e⁴ kadar orkestrada belirli bir kişiliğe sahip olamamıştır. Orkestralardaki kontrbasçılar tarafından ello partileri azaltılarak çalmıştır. Beethoven, Dragonetti'nin mükemmel alıcılığı sayesinde kontrbasın kapasitesini öğrenmiş ve senfonilerinde kontrbas için bağımsız partiler yazmaya başlamıştır. Üç tel kullanımından dolayı orkestra kontrbasçılarını partilerini bir oktav⁵ yukarıdan almışlardır. Dragonetti, tekniği ile orkestradaki bas partilerine yeni bir anlayış getirmiş ve pek çok besteciyi etkilemiştir.

Kontrbasın solo tarihi 18. yüzyılın başlarına kadar uzanmaktadır. Manheim okulunun yetiştirdiği Karl Ditters von Dittersdorf⁶, Johann Matthias Sperger⁷, Wenzel Pichl⁸, Johann Baptist Vanhal⁹ ve Franz Anton Hoffmaister¹⁰ kontrbas için birçok solo eser yazmıştır. Bu eserler solo kontrbasın gelişmesinde çok etkili olmuştur.

Joseph Kampfer¹¹ ve Jan Dismas Zelenka¹² bilinen en eski kontrbas solistlerindendir. Ancak bu sayılan kişilerin üstünde öyle büyük bir deha vardır ki kontrbas alıcılığı ve kontrbasın orkestradaki kullanımını onunla büyük derinlikler kazanmıştır. Bu kişi Domenico Dragonetti'dir.

⁴Ludwig van Beethoven (1770-1827), Alman besteci.

⁵Oktav, Octave (Lat.): Sekizli aralık. Sekiz perdeden oluşan dizinin ilk ve son perdesi arasındaki aralığın adı. Ahmet Say, Müzik Sözlüğü, (1.Baskı, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Eylül 2002) s. 385

⁶Karl Ditters von Dittersdorf (1739-1799), Avusturyalı besteci ve kemancı.

⁷Johann Matthias Sperger (1750-1812), Avusturyalı besteci ve kontrbasçı.

⁸Wenzel Pichl (1741-1805), Bohemyalı besteci ve kemancı.

⁹Johann Baptist Vanhal (1739-1813), Bohemyalı besteci ve kemancı.

¹⁰Franz Anton Hoffmaister (1754-1812), Avusturyalı besteci.

¹¹Joseph Kampfer (1735-?), Slovak kontrbasçı.

¹²Jan Dismas Zelenka (1679-1745), Bohemyalı besteci ve kontrbasçı.

İKİNCİ BÖLÜM

DOMENICO DRAGONETTI

1. DRAGONETTI'NİN YAŞAMI VE MÜZİK ORTAMI

1.1. Venedik Yılları 1763 – 1794

Domenico Carlo Maria Dragonetti, 9 Nisan 1763 tarihinde dünyaya gelmiştir. Annesinin adı Cattarina Calegari, kız kardeşinin ise Marietta'dır. Çeşitli bilgilere göre babası Pietro Dragonetti'nin amatörce gitar ve kontrbas çaldığı bilinmektedir.

Dragonetti'nin müziğe ilgisi babasının gitarı ile başlamıştır. Kendi kendine çalışıp öğrendiği gitarı ve kontrbası ile birlikte dönemin müzisyenlerine eşlik etmiştir.

On iki yaşında Venedik'teki en iyi kontrbas öğretmeni Michele Berini'den¹³ ders almaya başlamıştır. On bir dersin sonunda, verilen eğitimin yeterli olduğuna karar verilmiştir. Çünkü Berini'nin ona verecek başka öğretisi kalmamıştır.

On üç yaşında, Venedik'te bulunan Opera Buffa Orkestrası'na¹⁴ kontrbas grup şefi olarak kabul edilmiştir. On dört yaşında ise Vicenza'daki Opera Seria Orkestrası'nda¹⁵ aynı şartlar altında çalışmıştır.

13 Eylül 1787'de Venedik'te bulunan St.Mark Kilisesi'ne beşinci kontrbasçı olarak ayda 25 Venedik dukası maaş ile kabul edilmiştir. Çok geçmeden buradaki kontrbas grup şefi Berini'nin görevini üstlenmiştir.

Venedik'te bulunan ünlü müzisyenler ve kompozitörlerle yakın arkadaşlıklar kurmuş ve sıklıkla besteci Ferdinando Gasparo Bertoni¹⁶ ile görülmüştür.

¹³Michele Berini, 18. yüzyılda yaşamış bir kontrbasçı. Fiona M. Palmer, a.g.e, s. 9

¹⁴Opera Buffa (İta.) : İtalyan stili komik opera. Ahmet Say, a.g.e., s. 393

¹⁵Opera Seria (İta.) : Ciddi opera. 18. yüzyılda yaygınlaşan bir İtalyan opera türü. Ahmet Say,a.g.e., s. 395

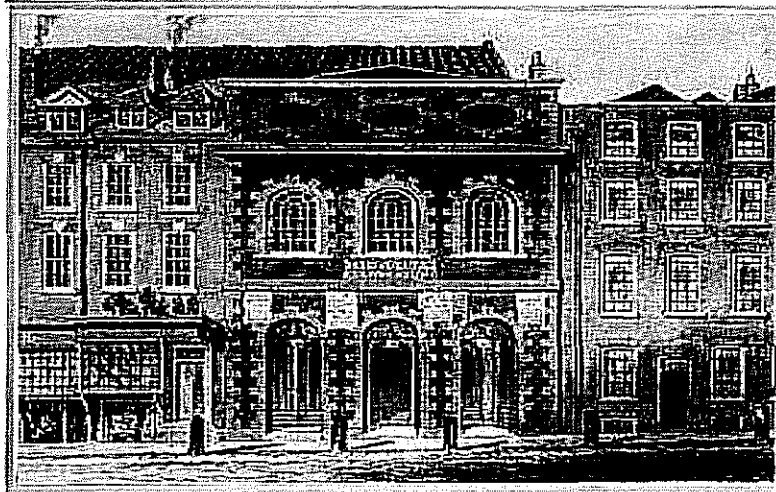
¹⁶Ferdinando Gasparo Bertoni (1725-1813), İtalyan orgcu ve besteci

Otuz yaşlarında yorumcu olarak rakipsizleşen Dragonetti, Londra'daki ünlü soprano Brigida Giorgi Banti'nin¹⁷ tavsiyesi ile Kraliyet Tiyatrosu'ndan teklif almıştır. Soprano Garparo Pacchiarotti¹⁸ ve Bertoni'nin de desteği ile bu teklifi kabul etmiştir.

16 Eylül 1794'te kemancı Gaetano Bartolozzi¹⁹ ile Venedik'ten ayrılmıştır. Her ne kadar Venedik'i özlemiş ve müzikolog Francesco Caffi'nin²⁰ enstitüsünde kontrbas dersi vermek istemişse de, kısa ziyaretlerinin dışında Venedik'e dönmemiştir. Dragonetti'nin Venedik yıllarını anlatan başlıca kaynaklardan biri Caffi'nin biyografisidir.

1.2. Londra Yılları 1794 – 1846

Dragonetti, Londra'ya gittikten hemen sonra 20 Ekim 1794'te Kraliyet Tiyatrosu'nun ilk çalışmalarına katılmıştır. 20 Aralık 1794'te Giovanni Paisello'nun²¹ "Zenobia in Palmer" (1790) adlı operasında bu orkestranın bir üyesi olarak ilk sahneye çıkışını gerçekleştirmiştir. Bundan birkaç ay sonra Londra'da çok ünlü olmuş ve bu parlak kariyeri hayatının sonuna kadar devam etmiştir.

Resim 1. Dragonetti'nin zamanında Kraliyet Tiyatrosu

¹⁷Brigida Giorgi Banti (1755-1806), İtalyan soprano.

¹⁸Gasparo Pacchiarotti (1740-1821), İtalyan soprano.

¹⁹Gaetano Bartolozzi, 18.yüzyılda yaşamış olan İtalyan kemancı. Fiona Palmer, a.g.e., s. 23

²⁰Francesco Caffi (1778-1874), İtalyan müzik tarihçisi.

²¹Giovanni Paisiello (1740-1816), İtalyan opera bestecisi.

1795'in ilk ayları içindeki opera temsillerinde olağanüstü performans göstermiş ve civar konserlere katılması için davet edilmiştir.

17 Şubat 1795 tarihli "Morning Chronicle"²² gazetesi bu virtüözün Londra'yı nasıl şaşkına çevirdiğini yazmıştır.

Vincent Novello²³, John Barnett²⁴, Thomas Greatorex²⁵, Samuel Wesley²⁶, Edward Holmes, Philip Cipriani Hambley Potter²⁷, Dragonetti'nin İngiltere'deki önemli arkadaşlarıdır. Joseph Haydn²⁸, Beethoven, Luigi Cherubini²⁹ ve Louis Spohr'da³⁰ birçok ünlü arkadaşlarından bazılarıdır.

Dragonetti Londra'da gerçekleştirilen pek çok yardım konserinde yer almıştır. Bu konserlerden ilki 8 Mayıs 1795'te gerçekleşmiştir. Soprano Banti ve kemancı Giovanni Battista Viotti'nin³¹ de solist olduğu bu konserde kendi yazmış olduğu kapris³² ve konçertosunu³³ çalmıştır.

Londra'nın en iyi müzisyenlerinden oluşan Filarmoni Topluluğu ile ilk konserini 26 Şubat 1816'da gerçekleştirmiştir. Bu konserde Alexander Klengel'in³⁴ piyano, keman, viyola, viyolonsel ve özellikle kontrbas için yazmış olduğu eserini çalmıştır. Bu toplulukla 1816 – 1842 tarihleri arasında 46 konser vermiştir.

Filarmoni Topluluğu'nun bir üyesi olan çellist Robert Lindley³⁵ ile yakın arkadaş olmuştur. 52 yıl birlikte çalan bu iki müzisyenin isimleri yarım yüzyıl birlikte anılmıştır. İkili pek çok tarihi oda müziği konserine imza atmıştır. Bu konserlerde

²²Morning Chronicle, İngiltere'de 1769'dan 1862'ye kadar yayınlanmış bir gazete.

²³Vincent Novello (1781-1861), İngiliz müzisyen.

²⁴John Barnett (1802-1890), İngiliz besteci.

²⁵Thomas Greatorex (1758-1831), İngiliz besteci.

²⁶Samuel Wesley (1766-1837), İngiliz besteci ve orgcu.

²⁷Philip Cipriani Hambley Potter (1792-1871), İngiliz müzisyen.

²⁸Joseph Haydn (1732-1809), Avusturyalı besteci.

²⁹Luigi Cherubini (1760-1842), İtalyan besteci.

³⁰Louis Spohr (1784-1859), Alman besteci, kemancı.

³¹Giovanni Battista Viotti (1755-1824), İtalyan besteci, kemancı ve şef.

³²Kapris, Capriccio (İta) : Düşsel özellikte özgür biçimde yazılmış eser. Ahmet Say, a.g.e., s. 92

³³Konçerto, Concerto (İta, İng., Fr.): Solo çalgılar ve orkestra için iki temalı sonat formunda yazılan etki-leyici, görkemli eser biçimi. Ahmet Say a.g.e., s. 300

³⁴Alexander Klengel (1783-1852), Alman piyanist ve besteci.

³⁵Robert Lindley (1776-1855), İngiliz çellist.

Dragonetti'nin düzenlemiş olduğu Arcangelo Corelli³⁶, George Friderich Handel³⁷, Giuseppe Sammartini'nin³⁸ sonatları Dragonetti, Lindley, Charles Lucas³⁹ ve daha birçok müzisyen tarafından da seslendirilmiştir.

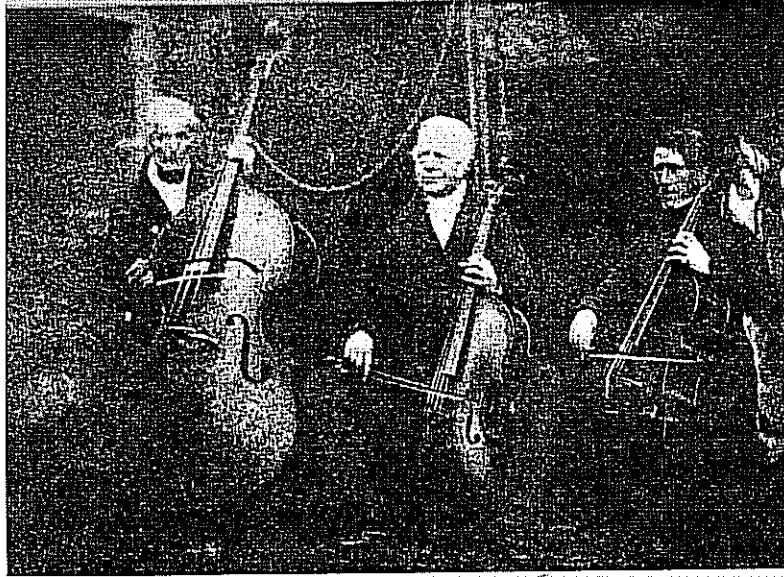
Resim 2. Dragonetti ve Lindley

³⁶Arcangelo Corelli (1653-1713), İtalyan besteci ve kemancı.

³⁷George Frideric Handel (1685-1759), Alman besteci.

³⁸Giuseppe Sammartini (1695-1750), İtalyan besteci ve obuacı.

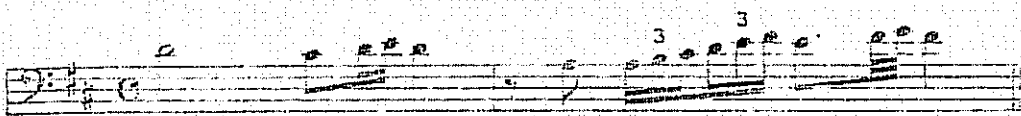
³⁹Charles Lucas, 18. yüzyılda yaşamış bir çellist. Fiona M. Palmer, a.g.e., s. 48

Resim 3. Dragonetti, Lucas ve Lindley (1843)

1.3. Viyana Yılları ve Dragonetti'nin Haydn ve Beethoven ile ilişkisi

1791 – 1792 yıllarında Haydn, büyük orkestralarla yeni senfoniler yönetmek için İngiltere'ye davet edilmiştir. Bu tarihler arasındaki ziyaretinden hemen sonra 1794 – 1795 yıllarında tekrar İngiltere'ye gitmiş ve bu sırada Dragonetti ile tanışmıştır. Bu tanışmanın ardından Dragonetti, 1799 – 1808 ve 1809 tarihlerinde Haydn'ı Viyana'da ziyaret etmiştir. Kontrbasa ilgi gösteren besteciler arasında olan Haydn, bazı senfonilerinde bu çalgıyı gayet ilgi çekici bir şekilde kullanmıştır. Hatta kontrbas için bir konçerto bestelemiştir. Ancak günümüzde kaybolan bu konçertonun yalnızca başlangıç notaları elimize geçmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. Haydn' ın kontrbas için bestelemiş olduğu konçertonun başlangıç notaları

Dragonetti 1799 yılındaki Viyana seyahati sırasında Beethoven ile tanışmıştır. Beethoven'in ünlü biyografi yazarı Alexander Wheelock Thayer⁴⁰ Dragonetti'nin bu ziyaretini şöyle açıklamaktadır.

“Beethoven, tarihçe bilinen en büyük kontrbasçı Dragonetti ve çok iyi bir piyanist olan Johann Baptist Cramer⁴¹ ile yakın arkadaş olur. Bir gün Beethoven'e Dragonetti'nin kocaman enstrümanı ile çello müziğini icra ettiği anlatılır. Bunun üzerine Dragonetti, bestecinin yazmış olduğu Op.5, No.2 (1796) çello sonatını çalar. Bu sırada Dragonetti'ye piyano ile eşlik eden Beethoven ise o kadar mutlu olur ve heyecanlanır ki eser biter bitmez onu kucaklar.”⁴²

1808 – 1809 tarihlerinde Viyana'da karşımıza çıkan Dragonetti, Starhemberg Prensi'nin sarayına yerleşmiştir. Burada saray orgcusu ve teorisyen Simon Sechter⁴³ ile ömür boyu sürecek bir dostluk kurmuştur. Ayrıca Sechter'den birkaç konser parçası için piyano partisi yazmasını istemiştir. Dragonetti, ömrünün sonuna kadar Sechter ile yazmış ve son vasiyetinde onu nazik bir şekilde anmıştır.

Yaşamının büyük bir çoğunluğunu İngiltere'de geçiren Dragonetti, 1813'teki Viyana gezisinde Beethoven ile yeniden görüşmüştür. O sıralarda Beethoven, Wellington'un Fransız orduları karşısındaki zaferi için bir kutlama eseri yazmaktadır. Op.91 “Wellington's Victory” (1813) adını verdiği bu eseri kısa zamanda tamamlamıştır. Bu eserin ilk seslendirilişi 8 Aralık 1813'te Festsaal Üniversitesi'ndeki⁴⁴ yardım konserinde Dragonetti'nin de katılımıyla gerçekleşmiştir. Aynı konserde yine Beethoven'a ait olan No.7, La Majör, Op.92 senfonisinin (1812) dünya prömiyeri yapılmıştır.

Beethoven kontrbasın anlatım zenginliğini, tını güzelliğini, karakteristik yönlerini ve inceliklerini Dragonetti'nin mükemmel icracılığı ile keşfetmiştir. Hatta No.5, Do Minör, Op.67 (1808) senfonisinin scherzo⁴⁵ bölümünü Dragonetti için

⁴⁰Alexander Wheelock Thayer (1817-1897), “Life of Beethoven” kitabının yazarı. 19. yüzyıl Amerikan müzik tarihçisi.

⁴¹Johann Baptist Cramer (1771-1858), İngiliz müzisyen.

⁴²Paul Brun, a.g.e., s. 252

⁴³Simon Sechter (1788-1867), Avusturyalı müzik teorisyeni, besteci, öğretmen, şef ve orgcu.

⁴⁴Festsaal Üniversitesi, Viyana'da bulunan bir üniversite.

⁴⁵Scherzo (İta.): Anlatım terimi olarak şaka. Esprili parça. Ahmet Say, a.g.e., s. 467

yazmıştır. No.9, Re Minör, Op.125 (1824) senfonisinde de kontrbasa solistik pasajlar vermiştir. “Kontrbasçı orkestradaki en müzikal kişi olmalıdır” sözü Beethoven’e aittir.

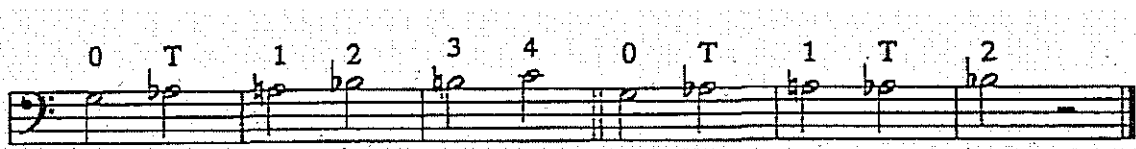
2. YORUMCU OLARAK DRAGONETTI

Dragonetti'nin performans kariyeri hayatı boyunca ilginç eğilimler göstermiştir. Bunlardan en belirginini solo performanslardan, oda müziği ve orkestra çalışıcılığına geçiştir.

Dragonetti'nin halka açık solo konserleri on yıldan fazla bir süre popülerliğini sürdürmüştür. Bu yıllar ona, yenilik bekleyen ve karakter dolu sunumunu takdir eden seyircisi karşısında olağanüstü yeteneğini kanıtlama fırsatı vermiştir.

Yaptığı oda müziği konserleri şöhretini sağlamlaştırması açısından önemli bir yer tutmuştur. Filarmoni Topluluğu konserleri bu konuda ona bir çok olanak sağlamıştır. Onun solistlikten orkestra ve oda müziği repertuarına geçişi kendisi için olgun ve akıllıca bir davranış olmuştur. Kontrbasın orkestra içindeki gücünü ve etkisini gösteren Dragonetti enstrümanına yeni bir güvenilirlik getirmiş ve kariyerinde büyük bir ilerleme göstermiştir.

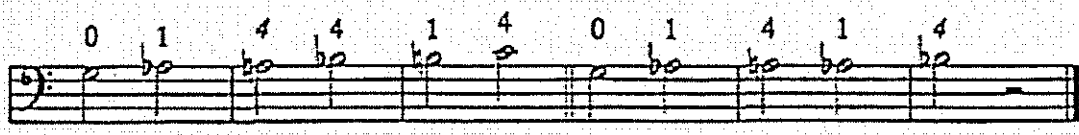
Sol el parmak tekniği ile dikkatleri üzerine çekmiştir. Caffi'nin Dragonetti'nin parmak metodundan bahsedışı özellikle ilginçtir. Dragonetti'nin diğer çalıcıların aksine virtüozistesini kolaylaştırmak için sol el dört parmağını ve bazen de başparmağını (Thumb = T) kullandığı Caffi tarafından iddia edilir. Bu sistem Şekil 2' de gösterilmiştir.

Şekil 2. Caffi'ye göre Dragonetti'nin sol el parmak tekniği

Kontrbas metotlarına bakıldığında 1833 – 1843 tarihleri arasında tavsiye edilen parmak teknikleri ortaya çıkmaktadır. Bu tarihler arasında kullanılan tekniklerden biri, çalıcıya sol elinin sadece birinci ve dördüncü parmaklarını kullanmasını, tam ve yarım

tonları pozisyonu genişletip daraltarak elde etmesini öğretir (Şekil 3). Bu teknik, hızlı pasajların çalınmasında güçlüklereden neden olmuştur.

Şekil 3. 1833 – 1843 tarihleri arasında kullanılan sol el parmak tekniği

O dönemde İngiltere’de kabul edilmiş olan bu sistem, yukarıda görüldüğü gibi el pozisyonunun değiştirileceği yerlerde yatık numaralar kullanılarak yazılmıştır.

Günümüzde en çok kullanılan parmak metodu ise aşağıda gösterilmiştir.

Şekil 4. Günümüzde en çok kullanılan sol el parmak tekniği

Dragonetti, kendi eserlerinde parmak metodu ile ilgili hiçbir açıklamada bulunmamıştır. Bu yüzden tekniğinin ne olduğu tam olarak belirlenemese de solo eserlerinde yazdığı pasajların karmaşık zorluklarının üstesinden gelebilmek için, yukarıda bahsedilen tekniklerin bir karışımını kullandığı sonucuna varmak mantıklıdır. François-Joseph Fétis⁴⁶, kontrbas öğretmeni Anfossi’nin⁴⁷, Royal Müzik Akademisi’nde öğrencilerine Dragonetti’nin tekniğini taklit etmeyi öğrettiğini belirtmiştir.

Çok şöhretli bir öğretmen olduğu için her ülkeden öğrenciler onu dinlemeye ve ondan ders almaya gelmiştir. Fakat çelişkili bir şekilde Dragonetti, Paris Konservatuarı’ndan gelen kontrbas sınıfını kurma teklifini reddetmiş ve Kraliyet

⁴⁶François-Joseph Fétis (1784-1871), Bulgar müzikolog ve besteci.

⁴⁷Anfossi, 18.yüzyılda yaşamış olan müzisyen. Fiona M. Palmer,a.g.e., s. 66

Müzik Akademisi'ndeki profesörlük pozisyonunu asla kabul etmemiştir. Bir mektubunda Fetic, Londra'daki oğluna bu durumu şöyle anlatır:

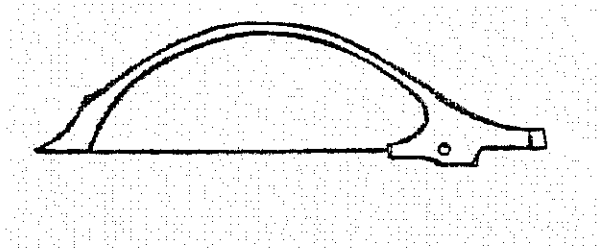
“Yöneticiler Dragonetti'ye kontrbas profesörü olarak akademiye gelmesi için yeterli bir teklifte bulunmadılar. Buradaki kontrbas bölümünden sorumlu olan Anfossi saygıdeğer bir kişidir ama, onunla Dragonetti arasındaki mesafe uçsuz bucaksızdır. Ne var ki yay kullanım şeklini Dragonetti'nin prensiplerine göre öğretmektedir ve iyi müzisyenler yetiştirmiştir.”⁴⁸

3. KULLANDIĞI ARŞE MODELİ VE TEKNİĞİ

Dragonetti'nin icrasının çarpıcı etkisi, büyük ölçüde onun kullandığı arşe modeline bağlıdır. O günümüzde Alman modeli diye isimlendirilen arşeyi kullanmıştır. Fransız arşe modelini de denemiş olmasına rağmen, müzikte güçlü ses, güçlü aksanlar ve hızlı pasajlarda daha net bir ses elde edebilmek için alttan tutularak çalınan arşe modelini tercih etmiştir.

O günümüzde Alman modeli (Dragonetti'nin arşesinden gelmiştir) ve İtalyan modeli (Bottesini'nin⁴⁹ arşesinden gelmiştir) olarak iki şekilde yerleşmiş olan kontrbas arşelerinin gelişiminde en önemli rolü oynamıştır.

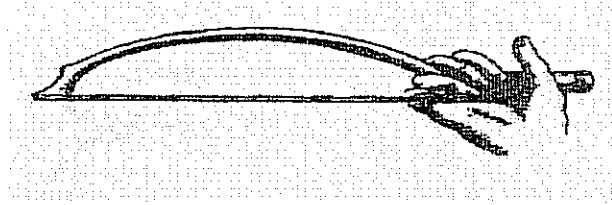
Dragonetti' nin kullandığı arşe modeli kendine özgü dışa eğimiyle kolaylıkla ayırt edilmiştir fakat bu eğitim kariyeri boyunca gittikçe azalmıştır.

Şekil 5. Dragonetti'nin kullandığı arşe

⁴⁸Paul Brun, “A New History of the Double Bass”, (Fransa, Paul Brun Yapımı, 2000)

⁴⁹Giovanni Bottesini (1821-1889), İtalyan besteci ve kontrbasçı.

Şekil 6. Dragonetti'nin arşe tutuşu

İlk arşesinin uzunluğunun sadece 50cm, kıl uzunluğunun ise 40cm civarında olduğu bilinmektedir. Dragonetti'nin çalıcı olarak farklılığı bu arşenin ilgi odağı olmasına sebep olmuştur ve ölümünden sonra, gelişimine katkıda bulunduğu bu arşe onun ismi ile anılmıştır.

Fiona M. Palmer, Dragonetti arşesi ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

“Bazıları Alman arşe tekniğiyle arşeyi tutmanın bileğin serbestliğini engellediğini düşünüyor. Ben aynı görüşte değilim. Bu tutuş şeklinde bileğin hareketi hem aşağı hem de yana doğru hareketlerde her zaman için serbesttir. Bizim arşemizin avantajı fortissimo pasajlarda daha büyük miktarda güç elde edebilmemizi sağlar. Bu güç düz arşe ile sağlanamaz ve etkili olamaz.”⁵⁰ Bu açıklamalarda Palmer, Dragonetti arşesinin gücünün Fransız arşesinden daha fazla olduğunu vurgulamıştır.

Dragonetti'nin arşe tekniği ondan sonra gelen kontrbasçılar tarafından nesilden nesile anlatılmış ve İngiltere'de 20. yüzyıla kadar kullanılmaya devam edilmiştir.

⁵⁰Fiona M. Palmer, a.g.e., s. 78

4. KULLANDIĞI KONTRBASLAR

Dragonetti hayatı boyunca birçok kontrbasa sahip olmuştur. Gençliğinde Giovanni Paolo Maggini⁵¹ yapımı çalgıyı kullandığı bilinmektedir. Maggini, Dragonetti'nin çalgılarını oldukça beğendiği Gasparo da Salo'ya⁵² çıraklık etmiştir.

Gasparo da Salo tarafından yapılan bir kontrbası da hala St. Mark Müzesi'nin temsilcilerinin koruması altındadır. Birçok yazar bu çalgının olağandan daha büyük olduğunu iddia etse de aslında ortalama ölçülerdedir. Üç telli olarak yapılmış olan bu kontrbas günümüzde de aynı şekli ile korunmaktadır.

⁵¹Giovanni Paolo Maggini (1580-1630), İtalyan enstrüman yapımcısı.

⁵²Gasparo da Salo (1542-1609), İtalyan enstrüman yapımcısı.

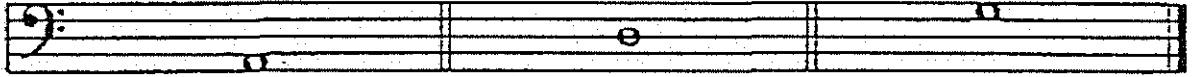

Resim 4. Dragonetti'nin St. Mark Müzesindeki üç telli kontrbası

Şu anda Londra'da Victoria ve Albert Müzesi'nde (daha sonra Salo'ya atfedilmiş) olan dev kontrbası ise sadece Handel'in müziklerinde kullanılmak üzere korunmaktadır. Ayrıca Amati yapımı bir kontrbası da vardır.

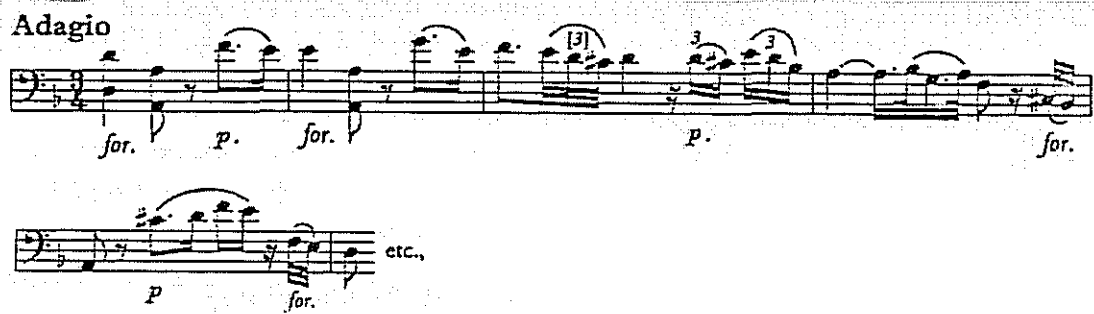
4.1. Çalgılarında Kullandığı Akort Sistemi

İngiltere'de Kontrbas üç adet bağırsaktan yapılmış kalın tel ile donatılmıştır. Bu teller birbirine, Şekil 7'de gösterildiği gibi, dörtlü aralıklarla akort edilmiştir.

Şekil 7. Üç tel akort sistemi

Dragonetti'nin bestelerindeki birçok pasaj onun genelde kalından inceye doğru LA-RE-SOL'e akortlu üç tel kullandığını göstermektedir. Şekil 8'de Dragonetti tarafından, Corelli'nin Op.4, No.8 "Chamber Sonata" eserinin Allemande ve Sarabande bölümlerine giriş olarak yazılmış el yazması Adagio bölümünün ses genişliği bunu kanıtlamaktadır.

Şekil 8. Adagio (1-6 ölçüleri arası)

Vincent Novello'nun aryası "The Mighty Power" (soprano, kontrbas, obbligato⁵³ ve piyano için) gibi Dragonetti için yazılmış eserler de aynı uygulamanın kullanıldığını gösterir (Şekil 9 ve Şekil 10).

⁵³Obbligato (İta): Eşlik partisinin bağlayıcı olması. Barok dönemde bu terim, sürekli bas partisini yönlendirmek için değil, klavye partilerinin hepsinde geçerli olmak üzere kullanılmıştır. Ahmet Say, a.g.e., s.381

Andante Maestoso

Şekil 9. Andante Maestoso (1-4 ölçüleri arası)

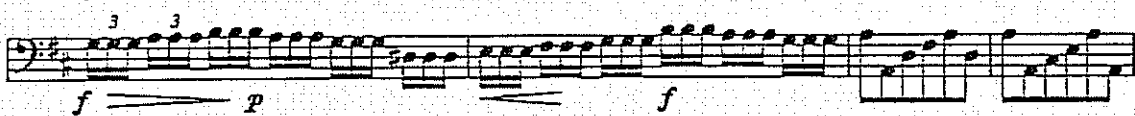
Allegro con Energia

Şekil 10. Allegro con Energia (47-50 ölçüleri arası)

Aynı şekilde, Şekil 11'de gösterildiği gibi Rossini'nin⁵⁴ viyolonsel ve kontrbas için Duetto adlı eseri de LA-RE-SOL'e akortlanmış üç telli bir çalgıya hassas bir biçimde uymaktadır.

[Allegro]

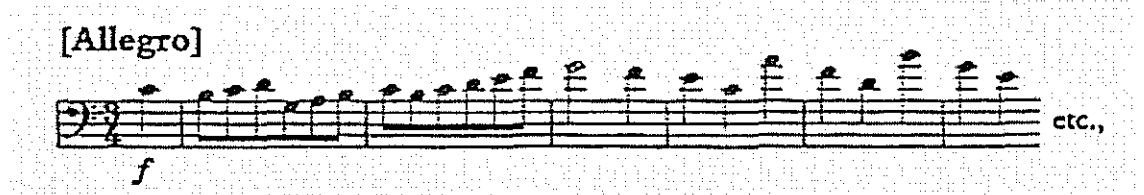
Şekil 11. Allegro (124-127 ölçüleri arası)

İngiliz dinleyiciler Dragonetti'nin üç telli kontrbasının tonuna alışmışlardır. Ancak onun üç tel kullanışı Beethoven'ın senfonilerinde olduğu gibi besteciler tarafından istenilen kalın sesleri verememiştir. Alt seslerin yokluğunu telafi edebilmek için, İngiliz çalıcıların orkestra pasajlarını kendi yöntemleriyle transpoze etmeleri izni verilmiştir. Beethoven'ın No.5, Do Minör, Op.67 (1808) senfonisinin scherzo bölümü buna bir örnektir (Şekil 12). Trio bir oktav aşağıdan yazılmıştır ama üç telin sınırlamalarından dolayı Şekil 13'te görüldüğü gibi birinci telde çalınmıştır.

⁵⁴Gioacchino Rossini (1792-1868), İtalyan opera bestecisi.

Şekil 12. Allegro

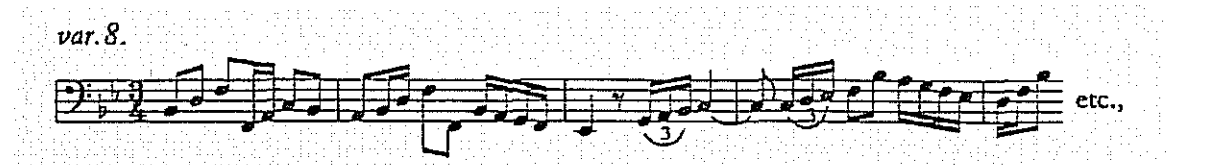

Şekil 13. Allegro

Dragonetti'nin tel sayılarıyla denemeler yaptığına dair kanıtlar, "God Save the King" (anonim) üzerine yazdığı, Şekil 14 ve 15'teki iki alıntının verildiği varyasyonlarında bulunabilir. Eser üç telli kontrbasın normal ses genişliğinin altına inen bir uzatma ile Mi bemol sesine akortlanmış dördüncü bir tel gerektirmektedir.

Şekil 14. Variation 5 (1-4 ölçüleri arası)

Şekil 15. Variation 8 (7-11 ölçüleri arası)

Bu tipteki gereksinimleri kendisinin Padualı malzemecilere yaptığı siparişlerine de yansımıştır. 1829'un Şubat ayında iki tane bakır kaplı ve 1830'un Kasım ayında iki

tane büyük kontrbas, iki tane de küçük kontrbas için dördüncü teller istemiştir. Ayrıca kendisinin dört telli kontrbaslar için yapılmış tuşeleri vardır.

Yukarıdaki kanıtlara ve de kendisi için yazdığı eserlerin geneldeki ses aralığına bakıldığında Dragonetti'nin üç tel kullanımını daha çok tercih ettiği görülmektedir. Dragonetti'nin üç telli bas üzerindeki ustalığı George Smart⁵⁵ tarafından 1825'te şu sözlerle özetlenmiştir:

“Buradaki (Vienna) kontrbasların dört teli vardı ve bazılarının da beş teli olduğu söyleniyordu. Sadece üç telle Dragonetti şu ana kadar duyduklarımın fazlasını yapıyor.”⁵⁶

5. KATILDIĞI MÜZİK FESTİVALLERİ

Dragonetti taşradaki festivallerde yer almaya başlamıştır. Bu festivallerin özelliği, kasabalarda halka açık müzik yapılmasıdır. Ayrıca bu müzik günlerinin bazıları sürekliliğini koruyamazken, 1715'te başlayan “Üç Koro Festivali” (The Three Choire Festival) gibi bazıları hala günümüze kadar devam etmektedir.

Dragonetti, bütün programların ve önemli festivallerin en göze çarpan ismi olmuştur. Bu sayede izleyici, onun bulunduğu konserlerin ve aynı zamanda orkestralarının da yüksek kaliteli olduğuna inanmıştır.

Kemancı Felix Yaniewicz⁵⁷, 1815'te Edinburg Festivali'ne katılması için Dragonetti'yi özel olarak davet etmiştir. Festivalde yer alan Dragonetti'nin performansı çok beğenilmiştir. Bu nedenle Edinburg Festivali'nde çaldığı sololar, tekniği ve yeteneği sayesinde büyük ün sağlamıştır.

İngiltere, York'ta 1823, 1825, 1828 ve 1835'te gerçekleşen Büyük Müzik Festivalleri'nde (Grand Music Festivals) yer almıştır. Bu festivallere ilk çıktığında 60 yaşında olan Dragonetti, 73 yaşında iken son festivale katılmıştır.

⁵⁵George Smart (1776-1867), İngiliz müzisyen.

⁵⁶Fiona M. Palmer, a.g.e., s. 75

⁵⁷Felix Yaniewicz(1762-1848), Polonyalı kemancı.

İngiltere'deki yıllarında Dragonetti halka açık birçok müzik festivalinde bulunmuştur. Yerel konserlerinde çaldıklarıyla şehirlerde çaldığı eserlerde hiçbir çelişki ve ayrıcalık olmamıştır. İngilizler tarafından her zaman takdir edilmiştir.

6. ESERLERİ

Dragonetti'nin yorumcu olarak ustalığına en net biçimde ışık tutan kendi el yazması eserleri olmuştur. Kendisinin kontrbas edebiyatına katkıları olmuş bir besteci olduğu söylenebilir.

Bildiğimiz kadarıyla kompozisyon alanında resmi bir eğitimi olmamıştır. Aksine 19. yüzyılın ikinci yarısındaki güçlü kontrbas yorumcusu Giovanni Bottesini, müzik üzerine resmi bir eğitimin keyfini sürmüştür. Eserleri 'Bel canto'⁵⁸ melodileriyle karakteristiktir ve günümüzde Dragonetti'nin eserlerinden daha popülerdir. Dragonetti'nin eserlerinin sadece İngiliz Kütüphanesi'ndeki kısmı 18 cildi doldurmaktadır.

Eserleri farklı çeşitlerde yazılmıştır. Orkestra eşlikli konçerto ve konçerto benzeri eserler (potpuriler dahil), solo bas, keman, iki viyola ve sürekli bas için kentetler, viyolonsel ve kontrbas için düolar, solo bas için popüler opera aryaları üzerine varyasyonlar, opera aryaları için obbligato bas partileri, kontrbas ve piyano için çok bölümlü eserler yazmıştır. Bu eserler onun hem çalıcı hem de besteci olarak yeteneklerine özel bir anlayış getirmiştir. Kompozisyon ona, dinleyicileri tarafından beklenen virtüözitesini gösterebilme şansı vermiştir.

Dragonetti'nin kontrbas konçertoları tipik klasik orkestra için yazılmıştır. Keman, viyola, viyolonsel, bas, flüt, obua, fagot, korno, ayrıca bir tanesinde vurmali çalgılar kullanmıştır. Konçertolarının hiçbirisi uzun değildir ve hepsi de kontrbası benzer şekilde ifade eder. Akor dizileri; sekvensler⁵⁹, üçlemeler, gamlar ve sıklıkla flajolelerle⁶⁰ donatılmış solo partinin melodik çizgisine hakimdir. Dragonetti'nin solo

⁵⁸Bel canto (İta.): İtalyan opera şarkıcılığında güzel şarkı söyleme anlamına gelen bir terimdir. Ahmet Say, a.g.e., s. 65

⁵⁹Sekvens, Sequenz (Lat.): Yürüyüş. Bir motifin, bir ezgi parçasının ya da bir nota kümesinin art arda gelecek şekilde başka sesler üzerinde tekrarlanması. Ahmet Say, a.g.e., s. 474

⁶⁰Flajole, Flageolet (Fr., Alm., İng.): Yaylı çalgılarda doğuşkanları öne çıkarma şeklinde kullanılan bir teknik yöntem. Ahmet Say, a.g.e., s. 201

kontrbas için Giovanni Paisello'nun "La Molinara" operasındaki "Nel cor piu non mi sento" teması üzerine varyasyonları, onun kompozisyon stilini, enstrümanının tipik ses aralıklarını kullanışımı ve ifade çeşitliliğini gösterir. Eserlerinde melodik buluşlar kısıtlıdır. Hızlı sekvens gam pasajları ve üç sesli akorsal motifler, onun dörtlü aralıklardan oluşan akordu tercih ettiğini yansıtır.

Dragonetti'nin Venedik'ten ayrılmadan önce arkadaşına bırakmış olduğu, çok özenle hazırlanmış "kontrbas sisteminin tamamı" veya "enstrümanın yönerge kitabı" adını verdiği çalışmaları dağıtılmış ve satılmıştır.

Bugün bulunmuş olan birçok mektubu, kişisel kağıtları, kompozisyonları ve el yazmaları İngiliz Kütüphanesi'nde muhafaza edilmektedir. Murray Grodner' in "Comprehensive Catalog of Music, Books, Recordings and Videos for The Double Bass" kitabından alınan bilgilere göre eserlerinden bazıları şöyledir:

- Adagio and Rondo
- Andante and Allegro
- Andante and Rondo
- Andantino and Presto
- A Famous Concerto
- A New Concerto
- Concerto No.3
- Concerto No.5
- Pezzo Concerto Bravera
- Bantis Bravura Pabsage
- Serenate
- Solo D Major
- Solo D Minor
- Solo E Minor
- Solo G Major
- Variations Brilliante, No.2
- Variations Brilliante, No.3
- My Favorite Concert

- Three Waltzes
- Twelve Waltzes
- Grand Allegro
- Minuet and Allegro

7. DRAGONETTI'NİN DİĞER ÖZELLİKLERİ

Dragonetti yaşamı boyunca güzel sanatların değişik alanlarına ilgi duymuştur. Özellikle resim sanatına karşı çok ilgili olan Dragonetti, Vincenzo Chitone'ye⁶¹ portrelerini çizdirmiştir. Ayrıca Jeanne-Pierre Dantan⁶² tarafından 1834'te bronz Dragonetti heykeli (32cm) sergilenmiştir. Bu parça ilk kez Raymond Elgar'ın⁶³ "More About The Double Bass" kitabında resmedilmiştir (İlk defa yazar tarafından 1963'te yayımlanmıştır).

Resim 5. Bronz Dragonetti heykeli

⁶¹ Vincenzo Chitone (1758-1839), İtalyan ressam.

⁶² Jeanne-Pierre Dantan (1800-1869), Heykeltıraş.

⁶³ Raymond Elgar, More about the double bass kitabının yazarı.

Dragonetti yağlı boya tabloları, bakır kaplama oymaları, klasik opera notaları ve farklı çalgıları ile iyi bir koleksiyoncudur. Ayrıca farklı ulusal kostümlerle giydirdiği oyuncak bebeklerden oluşan bir koleksiyonu da vardır. Bunlardan küçük siyah kostümlü olanı ise Kraliyet Müzik Koleji'ndeki Portreler Bölümü'nde muhafaza edilmektedir.

Resim 6. Ulusal kostümlü siyah oyuncak bebek

Pek çok farklı enstrümandan oluşan koleksiyonunda ise şunlar vardır:

Bir Stradivari⁶⁴ keman (Paganini⁶⁵ tarafından çalınmış), iki Amati keman, bir Stradivari kopyası keman, yirmi altı isimsiz keman, bir Gasparo da Salo viyola, bir Amati viyola, beş isimsiz viyola, altı çello, bir büyük çello, üç gitar, iki fagot ve üç korno.

⁶⁴Antonio Stradivari (1644-1737), İtalyan enstrüman yapımcısı.

⁶⁵Niccolo Paganini (1782-1840), İtalyan keman virtüözü.

Dragonetti, 16 Nisan 1846'da Londra'da Leicester meydanındaki bir pansiyonda hayata veda etmiştir. Öldükten sonra Carl Maria von Weber'in⁶⁶ vücudunun geçici olarak muhafaza edildiği St.Mary Roma Katolik Kilisesi'nin mezar odasına gömülmüştür. Daha sonra 1889'da Wembly'deki Roma Katolik Mezarlığı'na nakledilmiştir. 1968'de Raymond Elgar'ın bir anıt hazırlatmasından önce Dragonetti'nin yerini belirtecek hiçbir anıt veya mezar taşı olmamıştır.

⁶⁶Carl Maria von Weber (1786-1826), Alman besteci.

SONUÇ

Dragonetti şaşırtıcı virtüözitesiyle kontrbasın orkestra içindeki vazgeçilmez rolünü ortaya koymuş ve kontrbasın orkestraya verdiği ritmik duygunun güvenilirliğini sağlamış bir sanatçıdır.

Dörtlü akort sistemini kullanarak daha az hareketle tuş üzerinde kolaylıklar elde etmiştir. Kendisine ait arşe tekniği ile diğer arşe tekniklerinin (Alman – Fransız) gelişimini etkilemiştir.

Onun yeteneği ve çok yönlülüğü, çalgısına yeni pozisyonlar kazandırmış ve bestecileri çok etkilemiştir. Özellikle Beethoven, Dragonetti'nin eşsiz icracılığı sayesinde kontrbasın özelliklerini öğrenmiştir ve birçok bestesinde kontrbas için önemli pasajlara yer vermiştir.

Yeteneği, performans standartlarının değerlendirilmesine yeni bir ölçü getirilmesini sağlamıştır. Özellikle İngiltere'deki kontrbasçılar Dragonetti'nin stiline bakılarak değerlendirilmişlerdir. Bugün solo kontrbasın gelmiş olduğu üst düzey, Dragonetti'nin kendi döneminde gerçekleştirdiği öncü çalışmalarla başlamıştır. Kendisinin daha erken dönemlerde gösterdiği, görünüşte hantal çalgı üzerindeki olağanüstü virtüözitesi, ona ölümünden sonra da devam edecek bir saygınlık ve hayranlık kazandırmıştır.

KAYNAKÇA

BRUN, PAUL, **A New History of the Double Bass**, Paul Brun Productions, Fransa, 2003

GRODNER, MURRAY, **Comprehensive Catalog of Music, Books, Recordings and Videos for the Double Bass**, A.B.D., 2000

PALMER, FIONA, **The Career of a Double Bass Virtuoso**, University Press NewYork, 1997

PLANYAVSKY, ALFRED, **The Baroque Double Bass Violone**, Paul Brun Productions, Fransa, 2003

STANLEY, SADIE, **The New Grove Dictionary of Music And Musicians**, Macmillion Publishers, Oxford University Press, 2001 – 2002

The STRAD, Orpheus Publications Limited, February 1995

ATALAY GÜL, ESRA, **Kontrbasın Tarihsel Gelişiminde Giovanni Botttesini**, Sanatta Yeterlilik Tezi, Eskişehir, 2002

<http://www.doublebass.it/history.htm> (10.08.2006)

<http://www.earlybass.com/dissert.htm> (10.08.2006)

<http://www.earlybass.com/slatford.htm> (10.08.2006)

<http://www.earlybass.com/archive.htm> (18.08.2006)

<http://bottesini.com/alife/gbdragon.html> (20.08.2006)

<http://www.billbentgen.com/bass/players/dragonetti.htm> (20.08.2006)

<http://www.contrabass.co.uk/csgallery.htm> (25.08.2006)

<http://www.oup.com/uk/catalogue/?ci=9780198165910> (01.09.2006)

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS MEZUNİYET KONSERİ

27 Kasım 2006

- J.S.Bach (1685-1750) Solo Süit No:5
 - Prelüde
 - Sarabande
 - Gigue

- G.Bottesini (1821-1889)
 - Nel cor piu non mi sento

- N.Paganini (1782 -1840) Moses Fantasy
(düz: Stuart Sankey)

- W.Jentsch 1966 -) Sonat
 - Allegro risoluto
 - Andante
 - Allegro molto

- G.Bottesini Fa diyez Minör Konçerto
 - Allegro moderato
 - Andantino
 - Allegro con fuoco

Kontrbas: Hacer ÖZLÜ
Piyano: Öğr. Gör. Bengi BARAZ
Danışman: Yrd. Doç. Esra GÜL ATALAY